

Vlaamse overheid
Simon Bolivarlaan 17
1000 Brussel

VERSLAG

VERGADERING VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK AUDITCOMITE
6 FEBRUARI 2025

Herman Teirlinckgebouw – Havenlaan 88, 1000-Brussel – 12.40 uur – 14.00 uur

Namen deel:

Johan Christiaens, onafhankelijk deskundige (JC)
Lieve Moeyersons, onafhankelijk deskundige (LM)
Iwona Muchin, onafhankelijk deskundige (IM)
Miet Vandersteegen, vertegenwoordiger Vlaamse regering (MV)
Helga Coppen, vertegenwoordiger Vlaamse regering (HC)
Pierre Berger, onafhankelijk deskundige (PB)
Giselle Vercauteren, onafhankelijk deskundige (GV)
Kathleen Desmedt, onafhankelijk deskundige (KD)
Jan Leroy, lid op voordracht van de VVSG (JL)
Jeroen Vervloessem, waarnemer minister van Binnenlands Bestuur (JV)
Bie De Busser, lid op voordracht van de VVSG (BDB)Bie De Busser

Gunter Schryvers – Audit Vlaanderen (AV)
Mark Vandersmissen – Audit Vlaanderen (AV)
Wim De Naeyer - Audit Vlaanderen (AV)
Jo Fransen - Audit Vlaanderen (AV)
Patricia Van de Capelle - Audit Vlaanderen (AV)

Verontschuldigd: Tom Vandepuut, lid op voordracht van de VVP (TV)

Voorzitter: Jean-Pierre Garitte, voorzitter auditcomité lokale besturen (JPG)
Secretaris: Joris Scheers, Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA) (verslag)

0. Executive sessie met de leden

De voorzitter wijst er op dat het tweede mandaat van 5 jaar van Pierre Berger als onafhankelijk lid bij de ACLB in maart e.k. eindigt.

Het secretariaat zet samen met de voorzitter de procedure in gang voor de aanduiding door de Vlaamse regering van een onafhankelijk lid. Zo wordt de vacature eerstdaags gepubliceerd en volgt er een digitaal overleg, waarbij het auditcomité twee kandidaten selecteert en aan de Vlaamse regering voorlegt.

1. Bespreking gemeenschappelijk auditveld

1.1 Kernindicatoren van het meerjaren-ondernemingsplan 2020-2024

Achtereenvolgens wordt zowel voor de Vlaamse administratie als de lokale besturen een inzicht gegeven in de afdekking van het werkterrein, de evolutie van de realisatiegraad van de aanbevelingen en de evolutie in de maturiteitsgraad van het risicomanagement voor de Vlaamse administratie en het aantal lokale besturen dat structureel werkt aan de organisatiebeheersing.

Afdekking werkterrein:

AV geeft toelichting bij de afdeckingsgraad van 96 % m.b.t. het werkterrein van de Vlaamse administratie, op basis van de sinds 2020 geplande audits in functie van de macro-risicoanalyse (exclusief AoA en ISAE 3402). Er wordt bij de Vlaamse administratie een verdubbeling van het aantal meldingen sinds 2019 vastgesteld. Via een overzichtskaartje van de Vlaamse gemeenten wordt de afdeckingsgraad van 82% besproken, waarbij op datum van 31/12/2024 rekening wordt gehouden met zowel de afgeronde als de lopende audits (reguliere, opvolg- en forensische audits). GV vraagt in hoeverre in de afdeckingsgraad van de lokale besturen ook de interne audits zijn meegeteld. AV geeft aan dat dit afhangt of er al dan niet co-audits georganiseerd zijn. Indien wel, werden ze meegeteld.

JPG wenst te weten of de door lokale besturen uitbestede audits werden meegenomen. AV geeft aan dat enkel de audits uitgevoerd door AV opgenomen werden.

KD peilt naar de wisselwerking tussen afdeckingsgraad en risicograad. AV bevestigt dat besturen die in de periode 2020 - 2024 meerdere audits gehad hebben, donkerder inkleuren op het overzichtskaartje en legt de link naar de toekomstige strategie. Hierin zal AV een aantal LT-prioriteiten naar voren schuiven, die o.a. geënt zijn op maatschappelijke uitdagingen waar zowel de Vlaamse administratie als de lokale besturen mee geconfronteerd worden. De selectie van geauditeerde entiteiten en besturen zal risicogebaseerd gebeuren. AV analyseert dit vooraf en legt dan voor aan het auditcomité.

Evolutie realisatiegraad aanbevelingen:

De evolutie van de realisatiegraad van de aanbevelingen binnen de Vlaamse administratie fluctueert over de jaren maar de aanbevelingen worden in het algemeen goed opgepikt door het management en tijdig en binnen een aanvaardbare termijn gerealiseerd:

- er zijn weinig niet-aanvaarde aanbevelingen;
- er zijn wel enkele risico-aanvaarde aanbevelingen, die echter getuigen van een sterk risicobewustzijn en doordachte keuzes.

De realisatiegraad voor aanbevelingen met een gedeelde verantwoordelijkheid en de forensische aanbevelingen liggen lager.

Binnen het werkkterrein van de lokale besturen volgde AV in de periode 2020 – 2024 beperkter aanbevelingen op, m.n. bij besturen waar een forensische audit plaatsvond en in het kader van steekproefsgewijze opvolggaudits. Hieruit blijkt dat de realisatiegraad eerder laag blijft en varieert per topic.

JL vraagt of er zicht is op de redenen van deze lagere uitvoeringsgraad. AV zegt dat dit sterk afhangt per audit. JL suggereert om bij de besturen te peilen naar de oorzaken. AV vindt dit een waardevolle suggestie en neemt dit mee naar het opvolgen en formuleren van aanbevelingen.

IM vraagt meer aandacht voor genuanceerdere aanbevelingen, bv. door ze meer in detail op te delen. Ook het aangeven van de grootte van het risico is van belang. De vergadering is het erover eens dat de nodige bewijsstukken dienen aangeleverd te worden zodat meer duidelijkheid bij de opvolging kan ontstaan.

Evolutie maturiteitsgraad risicomanagement bij de Vlaamse administratie & organisatiebeheersing bij de lokale besturen:

Er wordt stil gestaan bij de maturiteit met betrekking tot het risicomanagement binnen de Vlaamse administratie.

De gemiddelde maturiteit blijft redelijk stabiel door o.a. de uitvlakking van hogere en lagere scores. Het risicobewustzijn neemt gestaag toe. Er is een positieve evolutie van de realisatiegraad van de aanbevelingen (van 65% in 2023 naar 86% in 2024). Ongeveer de helft van de entiteiten kent eind 2024 zijn belangrijkste strategische en operationele risico's en pakt deze ook aan. Een belangrijk aandachtspunt blijft het ontbreken van een dynamisch risicomanagement bij ongeveer de helft van de entiteiten.

PB vraagt hoe de maturiteit precies berekend wordt. AV geeft aan deze ingeschat wordt a.d.h.v. een maturiteitsmodel bestaande uit twee bouwstenen: risico-identificatie en -evaluatie en (2) risicobeheer (o.a. actieplannen).

De inschatting inzake organisatiebeheersing bij de lokale besturen toont aan dat het merendeel (86%) van de geauditeerde besturen over de periode maart 2021 – december 2024 nog niet beschikt over een werkwijze die het bestuur toelaat om a.d.h.v. een actieplan te sturen op de belangrijkste risico's m.b.t. de werking van de organisatie. Er is weinig evolutie op te merken bij besturen die een tweede keer geauditeerd werden.

BDB vraagt naar de redenen hiervoor en vraagt zich af of er geen betere nuance in de kleurstelling kan gebruikt worden. Ze verwijst naar het feit dat zelfs een lichte vooruitgang niet meteen zichtbaar is in het systeem en dat dit weinig stimulerend werkt. AV geeft aan dat ze wat de rapportering en aanbevelingen betreft hier de nodige aandacht aan zal besteden.

JL vraagt meer aandacht voor de effectieve werking en dat minder op basis van een afchecklijst wordt gewerkt.

IM zegt ook geen fan van kleurtjes te zijn, omdat je zo ook de aandacht van het management kan verliezen. BDB peilt naar het ambitieniveau: is groen steeds de ambitie of is geel genoeg. LM geeft aan dat werken zonder kleuren ook mogelijk is, waarbij het ambitieniveau omschreven wordt, bv. via een ordinale schaal.

IM beaamt het belang van een duidelijke bepaling van het ambitieniveau.

KD vindt het interessant dat dezelfde indicatoren voor Vlaamse entiteiten en lokale besturen worden gebruikt, ook als is de traditie en groei verschillend. Vandaar dat er nuance mag bestaan qua realisatiegraad.

De vergadering is het erover eens dat een groeipad de motivering op peil houdt.

IM raakt het probleem van versnipperde digitale systemen bij de lokale besturen aan.

AV geeft aan dat Digitaal Vlaanderen hier nu een rol in opneemt. LM vraagt om op te letten bij het maken van vergelijkingen tussen besturen.

JPG peilt in hoeverre AV in de toekomst het risico loopt om aansprakelijk gesteld te worden wegens het ontbreken van audits bij een bepaalde entiteit. De vergadering is het erover eens dat de verantwoordelijkheid m.b.t. het beheersen van risico's steeds bij de organisatie zelf ligt.

Er wordt even stil gestaan bij de situatie van de twee openbare psychiatrische zorgcentra.

BDB vraagt om op te letten voor negatieve beeldvorming bij de conclusies van bv. audits over organisatiebeheersing bij de lokale besturen. Er ontspint zich een debat over de bescherming van de positie van de algemeen en de financieel directeur van de lokale besturen.

De vergadering is het erover eens dat meer aandacht dient te gaan naar de versterking van de onafhankelijke positie van deze sleutelambtenaren en pleit voor een verdere professionalisering van lokale politici zodat binnen de lokale besturen met eenzelfde minimum basisniveau kan samen gewerkt worden.

1.2 Meerjaren-ondernemingsplan 2025-2029

AV presenteert het plan. De beleids- en de beheersdoelstellingen en hun respectievelijke strategische en operationele doelstellingen samen met de acties worden toegelicht. Het plan is momenteel voor 95 % klaar, enkel de algemene horizontale doelstellingen moeten nog toegevoegd worden.

Een korte bespreking volgt. PB vraagt waarom er binnen de organisatie geen 'vliegend forensisch team' meer bestaat. AV geeft aan dat dat dateerde van voor dat de lokale besturen in het auditveld zaten en dat wel flexibel kan geschakeld worden. Er wordt stil gestaan bij de verhouding externe capaciteit t.o.v. de interne inzet van VTE.

Beide auditcomités geven hun voorlopige goedkeuring. Via schriftelijke procedure zal tegen eind maart de finale versie ter goedkeuring worden voorgelegd.

1.3 Project kwaliteit

AV geeft duiding bij de nieuwe IIA standaarden. Een overzicht van de 5 domeinen, 15 principes en 52 standaarden wordt gepresenteerd.

Specifieke aandachtspunten zijn de veranderingen in de verklarende woordenlijst, de aandacht voor toepassing binnen overheidscontext en de vereisten op specifieke topics in ontwikkeling, zoals bv. cybersecurity.

AV licht toe hoe hier verder mee aan de slag gegaan wordt (actualisatie en verdere implementatie van het QAIP voor AV) en hoe de auditcomités hierbij hun rol kunnen opnemen. In het project Kwaliteit (2025) wordt alvast de nodige capaciteit voorzien voor de geplande voorbereidingen, de afronding en validatie van het conformiteitsoverzicht met de nieuwe normen en de interne kwaliteitstoetsing ter voorbereiding van de externe kwaliteitstoetsing.

De projectfiche hiervoor wordt momenteel nog verder aangevuld (o.a. qua timing en capaciteitsinplanning) en intern gevalideerd en zal op het gemeenschappelijk auditcomité van april 2025 worden voorgelegd.

LM biedt een samenvatting aan van de nieuwe IIA standaarden.

JPG geeft aan dat de lat bij een QAR nu zeer hoog ligt en dat bijgevolg het bewijsmateriaal zeer goed gedocumenteerd zal moeten worden.

1.4 Verklaring onafhankelijkheid

Op basis van het auditcharter bevestigt het hoofd van Audit Vlaanderen de onafhankelijkheid van de werking. In 2024 zijn er geen elementen geweest die de onafhankelijkheid van Audit Vlaanderen in het gedrang hebben gebracht. Dit geldt zowel voor de activiteiten in het werkkterrein lokale besturen als dat van de Vlaamse administratie

1.5 Bespreking evolutie forensische audits

AV geeft een overzicht op hoofdlijnen voor de periode 2014-2024.

2. Mededelingen

2.1 Werkbezoek minister Crevits aan Audit Vlaanderen en overleg minister en voorzitter 7/2

AV en de voorzitter lichten toe.

2.2 Stand van zaken klachten

AV licht toe.

2.3 Overzicht personeelssituatie per 31/12/2024 en jaarrapportering

AV geeft het overzicht.

IM vraagt of sommige van de ziektemeldingen werkgerelateerd zijn. Het auditcomité biedt aan om AV hier rond te adviseren.

GV vraagt of er momenteel m.b.t. de risicogebaseerde audits met één gezamenlijk team gewerkt wordt. AV licht toe dat – vanuit het principe van ‘gedeeld leiderschap’- er een gezamenlijke aansturing gegeven wordt aan de strategie en de werking m.b.t. beide werkterreinen. Concreet houdt dit in dat de risicogebaseerde audits momenteel nog uitgevoerd worden door twee teams. Bij bepaalde projecten i.f.v. de toekomstige strategie wordt reeds samengewerkt om maximaal opportuniteiten voor beide werkterreinen te benutten.

JL wijst op de nodige nuance bij de personeelscijfers, waarbij kleine getallen grote percentages kunnen geven.

AV geeft aan dat er periodiek overleg met de vakbonden plaatsvindt.

2.4 Budgetrapportering per 31/12/2024

AV geeft toelichting

2.5 Notulen van het gemeenschappelijk auditcomité van 5 december 2024

3. Varia

De voorzitter drukt zijn dank uit aan Pierre Berger die in maart e.k. zijn tweede mandaat van 5 jaar als onafhankelijk lid bij de ACLB beëindigt. Pierre dankt van zijn kant voor het vertrouwen en beschouwt kort met een ‘tempus fugit’ een terugblik over 10 jaar.